

Nr 1 2010

KUST- POSTEN

och RÖRLIGA BLADET

Zariskrona Grenadierregimentet.
Und. Offe. Mössen.

KUST POSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 1 2010 årgång 72

Utges av KA 2:s Kamratförening

Ansvarig utgivare: Peter Glimvall

Redaktionskommitté: Kent Alritzson,
Ulf Sejler, Jan-Åke Samuelsson.

Layout: DAG ÅSHAGE
telefon: 0455-482 18

Omslagsbild:

Underofficersmässen i början av
1900-talet. Läs Olle Melins artikel om
militära byggnader i civilt bruk

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Peter Glimvall
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Göran Göransson
Suppleanter: Olle Melin
Erling Holmberg
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0455 - 866 22 (v sekr)
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 125 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Kavajmärke	80:-
Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria, Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Postgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2 förläggingsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det
hemskickat tillkommer porto om 10
kronor. Du kan beställa genom att
sätta in 70 kr på postgiro 97 05 88-0

Gräsvik och dess historia

Boken kostar
60 kronor plus porto

Befästningspark Karlskrona

Boken kostar
50 kronor plus porto

KA 2-boken

kostar 100 kronor
plus porto
60 kronor

Det våras Kamrater!

När jag nu så här i påsktid fattar ”pennan” för att för första gången skriva en ledare i vår gemensamma tidning, så är det med en stark känsla av, att våren äntligen är på gång! Efter en lång, kall och snörik vinter lyser åter en värmande sol över Kungsholmsfort, fågelkvitter hörs i Rosenholms alla lundar och på Gräsvik samlas eleverna vårklädda nere vid Rotundan för att njuta av den spirande vårvärmen och blicka ut över en glittrande Danmarksfjärd.

Om det också våras för Marinen och Försvarsmakten här i regionen, är lite mer vanskligt att med säkerhet konstatera, men det finns helt klart en del vårtecken! Som det ser ut just nu, efter ett antal s.k. produktionsdialoger med Högkvarteret, talar mycket för att Marinbasen, Sjöstridsskolan och fartygsförbanden i Karlskrona kommer att bli kvar i den nära framtiden ungefär som idag. I övervägandena om en ny regional indelning av riket är Karlskrona en stark kandidat till, att bli stabsplats för regionledningen i södra Sverige. I vårt närområde finns merparten av förbanden i södra Sverige utgångsgrupperade. Här finns tillgång till fortifikatoriskt skyddade ledningsplatser och inom en dryg 10-mils radie finns fyra av de totalt sex orter med civila länsstyrelser/regionledningar, som samverkan skall ske med. Men som sagt, ännu saknas besluten och vi får bida vår tid ännu ett tag.

För en dryg månad sedan gav Marininspektören chefen för Marinbasen funktionsansvaret inom Marinen för ”Skydd av fartyg i bas”! Onekligen ett omfattande ansvar och en spännande uppgift i dagens Försvarsmakt, då ”bas” skall läsas i plural och går att sökas runt hela vår jord. Inte enbart örlogsstaden Karlskrona är idag bas för våra sjöstridskrafter utan även t.ex. Djibouti på Afrikas västkust, dit HMS Karlskrona snart väntas för att utgöra ledningsplattform för den multinationella flottstyrka, som skall sä-

kerställa matleveranser till världens fattiga och utgöra ett värn mot piratattacker. Det känns som kustartillerist extra kittlande, att funktionen ”skydd av fartyg i bas” för drygt ett sekel sedan var ett av huvudskälen till att vårt vapenslag, Kungliga Kustartilleriet, tillskapades!

Ett annat vårtecken är att vår regementsfana har deltagit i årets soldaterinran i Kungl. Amiralitetsskyrkan och att förberedelserna nu har påbörjats inför det ”kungliga bröllopet” i sommar, då regementsfanan tillsammans med övriga fanor, flaggor och standar inom Försvarsmakten skall ingå i en gemensam fanborg i Stockholm!

Slutligen vill jag också passa på att påminna er alla om vårens höjdpunkt nämligen kamratföreningens vårmöte den 18 maj. Som ni kan läsa på annan plats i tidningen, blir årets vårutflykt en riktig ”höjdare” med flera intressanta besök. Det gläder mig särskilt, att som fortchef få hälsa er välkomna till det ännu befästa Kungsholmsfort och att vi tillsammans skall få avnjuta en lunch under valven i matsalen på fortet, som ännu aldrig sträckt vapen för en fiende!

Väl mött Kamrater!

Peter Glimvall

Föreningens 74:e årsmöte

KA 2 oktetten spelar under samlingen.

Foto Kent Alritzson

Föreningens 74:e årsmöte ägde rum den 25 februari i närvarande av ett femtiotal medlemmar. Under samlingen inför mötet underhöll KA 2 oktetten med att spela "gamla godingar", som ofta var arrangerade av den nyss avlidne musikprofilen Eskil Nyström. De spelade också under den genomförda parentationen, där föreningens fana fördes av Peter Glimvall.

Peter Glimvall och Sune Persberg inför det stundande årsmötet. Foto Kent Alritzson

Per Engkvist överlämna ordförandeskapet till Peter Glimvall. Foto Olle Melin

Kent Alritzson som sekreterare och Per Engkvist som ordförande. Foto Olle Melin

Peter Glimvall håller ett kort tal under middagen. Foto Olle Melin

Årsmötesdeltagare ivrigt lyssnande under årsmötesförhandlingarna. Foto Olle Melin

Inger-Maj Gustavsson, Elsa Säfström, Kerstin och Stefan Furenius. Foto Kent Alritzson

Efter samlingen genomfördes sedvanlig årsmötesförhandling, där den avgående styrelsen redovisade det gångna årets verksamhet och beviljades ansvarsfrihet av ett enigt årsmöte.

Vid valen valdes som ny ordförande Peter Glimvall, som är aktiv officer och Fortchef på Kungsholmen, vilket gör, att föreningen kan hålla sig uppdaterad, om vad som händer inom Försvarsmakten och framför allt det som berör traditionsbevarandet av vårt gamla regemente.

Ny i styrelsen blev också Olle Melin, som invaldes som suppleant. Olle har under 18 år varit en mycket uppskattad redaktör för vår tidning Kustposten. Olle är en resurs, som styrelsen hoppas ha mycket nytta av. Framför allt för hans stora historia kunskaper.

Övriga val skedde som omval.

Avtackning av den avgående ordföranden Per Engkvist, som på grund av att sitt arbete tvingat sig att tacka nej till omval, skedde genom överlämnandet av en blomsterbukett. Han tackade för de år, som han fungerat som ordförande för föreningen och möttes av en varm applåd.

Avtackning skedde också av vår under många år mycket uppskattade redaktör Olle Melin, som i sitt tacktal framförde, att han nu har uttömt all kraft på vår tidning och att han uppskattat det mottagande tidningen

Per Engkvist avtackar Olle Melin när han avtackas för sina 18 år som redaktör för Kustposten.

Foto Kent Alritzson

rönt bland läsarna. Även Olle uppvaktades med en blomsterbukett.

Den nyvalde Ordföranden avslutade mötet

Lars Källemark, Birger Werner och Yvonne Wirbrand i glatt samspråk. I bakgrunden Gunnar Antonsson och Peter Glimvall. Foto Olle Melin

*Per Nordgren, Göran Kockum, Lennart Lindqvist, Ingrid Holgersson, Arne Holgersson och Göran Göransson.
Foto Olle Melin*

Efter det konstituerande mötet kommer den nya styrelsen ha följande utseende: Ordförande Peter Glimvall, vice ordförande och sekreterare Kent Alritzson, vice sekreterare Yvonne Wirbrand, kassör Sune Persberg, ledamot Göran Göransson, suppleanter Olle Melin och Erling Holmberg. Funktionär utanför styrelsen klubbmästare Lars Iger.

Efter årsmötet avåts en middag, för de som önskat, i

Oscarrummet på Sjöofficersmässen och till det avslutade kaffet berättade den nya ordföranden om vad som är på gång inom framför allt marinen i Karlskrona och Kungsholmens framtid.

Under middagen och kaffet diskuterades det och minnen utbyttes livligt bland föreningens medlemmar.

Kent Alritzson

Tack för Ert förtroende!

Jag vill med några rader i vår tidning tacka er alla för det förtroende, som visades mig på senaste årsmötet, då jag blev vald till ordförande i kamratföreningen. Jag vill också passa på att här kort presentera mig för er.

Jag är född 1956 i Halmstad och är sedan 1965 hemmahörande i Karlskrona. Värnplikten gjorde jag på 1. batteriet åren 1975 – 1976 som signalgruppbefäl fjärrskrift. Eftersom jag trivdes så bra, sökte jag och beviljades anställning vid regementet sommaren 1976. Därefter gick jag instruktörskurs ett och tre (ISK 1 och ISK 3) på KA 4 i Göteborg. Efter plutonofficersexamen fortsatte jag vid Marinens kompaniofficersskola (MKS) på Berga och tog fänriksexamen 1. september 1979.

Jag tjänstgjorde därefter på regementet fram till dess nedläggning 2000, med uppehåll för studier och för bl.a. befälsförstärkning vid Befälsskolan på KA 4, kurschef på Marinens officershögskola (MOHS) och signalskyddschef inom Södra Militärömrådet. Efter att ha tjänstgjort vid KA 2 i ett kvarts sekel, så överfördes jag till Marinbas Syd, sedermera Marinbasen. Sedan sommaren 2008 är jag Chef för Grundutbildningsbataljonen (GU-Bat) och tillika chef för Kungsholmsfort. Åter, efter många år bakom skrivbord, har jag nu fått möjligheten att ta på

fältuniformen och ställa mig framför plutonskolonnerna, såväl på Trolle kaserngård som på Kungsholmsfort och vara med ute på övningsfälten i Rosenholm, Torhamn och Kosta. Onekligen en härlig känsla och en förtroende av det förflutna regementslivet.

Jag är gift med Agnetha och vi har två barn, Pontus (25) och Sofia (22), båda är bosatta i Lund. Sedan drygt två år bor Agnetha och jag på Saltö och från mitt vardagsrumsfönster kan jag se flagga och befälstecken vaja för vinden från tornet på Donjonen ute på Kungsholmsfort! Måtte det få fortsätta så även framgent!

Det är med stor ödmjukhet och inte minst stolthet, som jag nu fattar stafettpipen efter Per Engkvist. Vi är honom alla stort tack skyldiga, för det framgångsrika arbete han och övriga styrelsen har utfört för kamratföreningens bästa. Jag lovar, att jag skall göra allt, som står i min makt för att fortsätta på den inslagna vägen, Er, kamratföreningen och regementets minne till gagn och nytta!

Med vapenbroderliga hälsningar

Peter

Museiföreningen för Rörligt Kustartilleri.

Hej Kustartillerister.

Jag har blivit ombedd att skriva några rader om föreningen och verksamheten på museet.

Den 13 februari höll vi årsmöte på Skönstavik och där valdes undertecknad till ordförande.

Var dock inte oroliga. Sigvard finns med i "bakgrunden" som vice ordförande, för att stötta mig.

I övrigt inga förändringar i styrelsen.

I skrivande stund har vi precis påbörjat arbetet med att iordningställa museet inför sommaren.

Vi kommer att ha öppet mer denna säsongen mot förra beroende på en bättre ekonomi. (högre bidrag)

Vi har öppet enligt följande:

20/5 -20/6 torsdag-söndag 1030-1530

Midsommarveckan (ve25) stängt

30/6-29/8 onsdag-söndag 1030-1530

2/9-5/9 torsdag-söndag. 1030-1530

Fritt inträde.

Vi hälsar alla gamla kamrater välkomna till vårt museum.

Skriften "Rörliga bladet" kommer att finnas på museets hemsida ka2.se

Ha en skön sommar.

Jan-Åke Samuelsson

Hagtornsvägen 31 371 48 Karlskrona

Tel 0455-29408 alt 0705- 934651

VÅRUTFÄRD

**Vårens utflykt går med MS Södern till Basarholmen, Koholmen,
Kungsholmen och God natt den 18 maj.**

Avresa med Södern kl. 0900 från Kungsbron.

Kaffe under färd.

Guidad tur på Basarholmen med Herbert Karlström.

Besök på Koholmen.

Kl. 1200 Lunch på Kungsholmen.

Guidad tur på Kungsholmen med Olle Melin.

Kl. 1330 avfärd till God natt. Olle guidar på God natt.

Åter i Karlskrona ca 1530.

Pris 150 kronor för medlem och 200 för icke medlem

och anmälan om deltagande skall vara föreningen tillhanda

senast den 12 maj till Yvonne Wirbrand tel. 0455-86622 eller med e-post till yvonne.wirbrand@mil.se

OBS: Anmälan skall innehålla deltagares personnummer och för och efternamn.

Detta föranlett av Forsvarsmaktens bestämmelse för besök vid militär anläggning
som exempelvis Kungsholmen.

Militära byggnader i civilt bruk

Inledning

Karlskrona grundades 1680 på ett antal öar i Blekinge östra skärgård. Redan från början reserverades vissa öar och delar av andra för militär räkning och den militära verksamheten dominerade staden långt in på 1900-talet. Förändringar inom försvaret grundade på försvarsbeslut och egna omorganisationer har vid olika tillfällen friställt militära anläggningar och byggnader och på så sätt skapat möjligheter för annan verksamhet.

Särskilt markant har detta varit de tre senaste decennierna, då ett flertal etablissemang frigjorts på grund av krympande verksamhet eller nedläggningar. Med start på 1950-talet följer nedan ett antal exempel på, hur verksamheten har förändrats på olika anläggningar.

En markant förändring skedde den 1 juli 1961, när dåvarande Marinverkstäderna inom Örlogsvärvet vid Marinkommando syd blev det civila men statliga Karlskronavarvet AB. Härvid delades anläggningarna på södra Trossö upp mellan två ägare, Karlskronavarvet respektive staten genom dåvarande Fortifikationsförvaltningen. Karlskronavarvets byggnader har inte tagits med i detta sammanhang.

Jag vill påstå, att Karlskrona kommun tillsammans med privata intressenter har lyckats mycket väl med att omvandla gamla militära områden till livskraftig civil verksamhet. Anläggningarna är beskrivna i kronologisk ordning.

Skeppsgossekasernen

Skeppsgossekasernen, eller som den egentligen heter, kasern Ankarstierna, byggdes åren 1878-1881. Arkitekter var bröderna Axel (1833-1913) och Hjalmar (1837-1897) Kumlien. Kasernen byggdes som förläggning och som utbildningslokaler för dåvarande Skeppsgossekåren, som hade etablerats som fast kår av Karl XI 1685.

På platsen låg tidigare en skeppsgossekola byggd 1820, men redan 1732 hade kåren skollokaler på den plats, där Nordenskjöldska gården i dag ligger. Dessa lokaler brann ner till grunden 1790, man blev härmed husvill och förde en ambulerande tillvaro fram till 1820.

I april 1939 karlskrevs de sista skeppsgossarna och kasernen kom att användas till förläggning av sjömän och skulle snart få en stor omfattning med hänsyn till alla inkallelser, som ägde rum under beredskapsåren.

I början av 1950-talet användes lokalerna som komplement till Högre Allmänna Läroverket i Karlskrona. Den gamla läroverksbyggnaden var alldeles för liten för det ökande elevantalet.

Med start år 1954 började man bygga utställningar i huset i och med att Varvsmuseet, sedermera Marinmuseet, etablerade sig i lokalerna och successivt fyllde hu-

set. Verksamheten pågick till september 1996, då flytten till Stumholmen påbörjades.

Kasernen förvaltas i dag av Statens fastighetsverk och inrymmer ett dataföretag, en gymnasieskola samt Karlskrona kommuns kulturskola, som dock lämnar lokalerna vid årsskiftet 2009 - 2010. En del av Försvarsmaktens logistik (FM LOG) är också hyresgäster.

Skeppsgossekasernen. Foto Olle Melin

Oscarsvärn

Det område på Wämö, som vi idag kallar Oscarsvärn, hette från början Hvita Krog och var helt enkelt, det namnet sade, en plats för vila åt körkarlar och hästar, sedan foran passerat det vattendrag, vi kallar Sunna kanal.

Oscarsvärn som förläggings- och övningsplats för KA 2 rörliga artilleriutbildning upphörde 1973. Idag döljer ny bebyggelse, vad som en gång var Karlskrona fästnings landfront.

Försvaret mot anfall från landsidan blev aktuellt 1682 i och med färdigställandet av den bro, som förband Trossö med öarna norr därom.

Efter Sveriges nederlag vid Poltava 1709 vidtogs energiska åtgärder för stadens och örlogshamnens försvar. Vid Sunna höggs skogen ner och mitt emot på Wämö vid Hvita Krog byggdes ett hornverk. Också på Hästö uppfördes en befästning, sannolikt på norra udden mitt emot Gullbernanäset. (Jämför Skansvägen).

Varje gång ofred hotade, ansågs Karlskrona hårt utsatt från landsidan. Det fanns endast en väg och den var oförsvarad. Den obehagliga sanningen var att Karlskronas landfront saknade ett ordentligt försvar.

Under kriget mot Ryssland 1788-1790 rustades stadens försvar upp. På Wämö byggdes flera kraftiga försvarsanstalter. Samtidigt grävdes Sunna kanal som stormhinder. Ytterligare arbeten skedde under kriget 1808-09.

1871 beslöt Kungl Maj:t att bygga fasta befästningar i området. Som en del i arbetet vidgades Sunna kanal till 150 alnars bredd och 6 alnars djup. När Karlskrona-Växjö järnväg 1872 skulle dras över till Vämö, byggdes järnvägsbron med hänsyn till kanalens blivande bredd. Det torde ha varit första gången i vårt land, då såväl landfästen som bropelare försågs med "borrhål", i vilka man kunde lägga in sprängsatser. Den gamla landsvägsbron kom till 1887, byggd av Kronan.

Två batterivärn, ett vid Sunna (Sunnabatteriet) och ett på Koholmen (Hästobatteriet) med mellanliggande s.k. infanterilinj skulle byggas. Arbetena utfördes under åren 1879-1882. Från och med 1883 benämndes befästningarna vid Hvita Krog Oscarsvärnslinjerna. I samband med att Sunna kanal förvandlades till ett effektivt stormhinder muddrades en ränna genom intilliggande havsvikar.

När Kongl Karlskrona artillerikår sattes upp 1893, fick detta förband ansvaret för bemanning av Oscarsvärn. 1896 fick Oscarsvärnslinjerna sin första fasta fredsbehandling i form av artillerikårens 4.kompani. Detta kompani skulle också svara för Karlskrona fästnings rörliga artilleriförsvar. Uppgifterna övertogs av Karlskrona kustartilleriregemente (KA 2) 1902. Vissa tillbyggnader i linjerna företogs åren före Första världskriget. Också för fredsverksamheten byggdes ett antal byggnader. År 1907 byggdes befäls- och köksbyggnaderna samt manskapsbaracken.

De fasta försvarsanordningarna på Oscarsvärn utgick ur krigsorganisationen i samband med 1925 års försvarsbeslut.

Oscarsvärn i början av 1900-talet. Arkivbild

1907 påbörjades utbildning i rörlig artilleritjänst. Tjänsten vid de rörliga batterierna, som gjordes hästanspända, blev den allt dominerande på Oscarsvärn, tills 1925 års försvarsbeslut satte punkt och slut för denna period i regementets historia.

Man hann dock bygga diverse anläggningar för den rörliga utbildningen såsom förrådsbyggnader, varmgarage med mera.

I början av 1930-talet återupptogs den rörliga tjänsten vid KA 2 och Oscarsvärn kom till 1973 att bli centrum för denna utbildning, som var gemensam för hela kustartilleriet. Under 1930- och 1940-talen fortsatte utbyggnaden

med ytterligare varmgarage, smedja, tankningsanläggning och terrängbana.

Oscarsvärn överlämnades till Karlskrona kommun 1973, sedan KA 2 verksamhet flyttat till nya anläggningar i Rosenholm.. Idag används området som kontor, verkstäder, garage, förråd m.m. för Karlskrona kommuns Tekniska förvaltning. En del gamla byggnader används ännu, men i området har byggts garage, kontorslokaler, verkstäder, förråd m.m. Området är i dag delat av stora infartsleden. Det gamla batteriet vid Sunna finns till stora delar kvar och ägs av kommunen. Hästobatteriet på Koholmen är kringbyggt av kommunens stora reningsverk.

Oscarsvärn i dag. Foto Ulla Melin

Hollströmska magasinet

Hollströmska magasinet vid Kungsbron byggdes 1783 och användes som proviant- och spannmålsförråd. Magasinet ägdes ursprungligen av Sjömilitiekommissarien Carl Hollström.

1786 såldes magasinet till Kungl flottan och fungerade därefter som förvaringsrum för brännvin. 1879 ombyggdes magasinet och inreddes till rustkammare, det vill säga ett persedelförråd. Persedelförrådet var avsett för matros-, eldare- och hantverkskompanierna vid Sjömanskåren.

1889 skedde nästa ombyggnad och då inreddes rustkammaren, så att persedlar för ytterligare 280 man inrymdes. Sista ombyggnaden för flottans räkning skedde 1903 och då kompletterades förråden med klädhängare och skofack.

Efter första världskriget dalade verksamheten i förrådet för att återupptas i samband med Andra världskrigets utbrott. Därefter förekom verksamhet om än i liten skala fram till 1978 då Sydkustens örlogsbas för gott lämnade huset och det övergick i civil ägo.

Sedan dess har huset byggts om till kontorslokaler, bl.a. för ALMI Företagspartner Blekinge AB. Detta bolag flyttade in 1980. Företaget hette tidigare Utvecklingsfonden, som var en myndighet under Statens Industriverk. I dag disponeras lokalerna av friskolan Galären, som bedriver gymnasieskola i byggnaden.

Hollströmska magasinet. Foto Olle Melin

På 1960-talet fanns planer vid Karlskrona Örlogsskolor att göra om magasinet till fritidslokaler för värnpliktiga. Det var dåvarande kaptenen och personalvårdsofficeren Sören Schöiler, som var den drivande kraften. Det blev dock inget "Sjömännens hus" bl.a. på grund av de stora kostnader, detta skulle fört med sig.

På magasinets södra gavel fanns under stor del av 1900-

talet en väntkur avsedd för de besättningsmän, som väntade på sluparna från de fartyg, som var förankrade på redan. Klockan på gaveln är ett minne från denna tid.

Gräsvik

1901 års härordning innebar, att indelningsverket avskaffades och ersattes av den allmänna värnplikten. En del nya förband sattes upp, medan en del äldre lades ned. Successivt skedde en inflyttning från de gamla exercishedarna till nya stadskaserner.

Karlskrona fästning, som var det samlande namnet för försvaret av Karlskrona med omnejd, saknade ett eget infanteriförband. För detta sattes Kungl. Karlskrona grenadjärregemente (I 7) upp den 1 januari 1902 och förbandet var en sammanslagning av Smålands grenadjärkår på Ränneslätt utanför Eksjö (I 7, indelt regemente) och Blekinge bataljon på Bredåkra hed (I 30, beväring-bataljon).

Det nya regementet hade till en början inget eget kasernområde och någon plats vid de marina förbanden i Karlskrona fanns inte. De första årens verksamhet fortsatte på Ränneslätt och Bredåkra under tiden som kasernområdet Gräsvik tog form. Arkitekten bakom Gräsvik var Erik Josephson, som kom att rita flertalet av arméns kaserner.

På inre Wämö tillkom i mitten på 1800-talet så kallade farmer, varav Gräsvik var en. När I 7 skulle etableras, fanns på Gräsvik en gödseluppläggningsplats, för vilken renhållningsentreprenören Ellung hade kontrakt t.o.m. 31 mars 1906. Så de första byggnadsåren luktade arbetsplatsen säkert inte särskilt gott.

Underofficersmännen i början av 1900-talet. Arkivbild

Gräsvik från luften 1977. Foto Kim Loxby

Från början omfattade kasernområdet endast nedre plan med några byggnader i sluttningen åt norr.

De första husen inom området var två hus, som flyttades till Gräsvik från Bredåkra, underofficersmässen, som idag är restaurang Villa Oscar och Bredåkrabaracken, en gång beklädnadsförråd och idag plats för några småföretag. Nybyggda under de första åren var Kanslihuset samt Östra och Norra kasern, kök och matsal (nedbrunnet på 1980-talet), det numera rivna Stallet samt diverse andra byggnader.

I samband med att Första världskriget bröt ut, inköptes ett område i norr, som kom att kallas övre plan. Hit flyttades från Skillingaryd två stora baracker 1915, baracker som ännu i dag fyller en funktion som företagslokaler.

Karlskrona grenadjärregementets saga blev kort. 1925 års försvarsbeslut innebar, att regementet lades ned med utgången av 1927.

På Gräsvik etablerades 1928 ett detachment (I 11K) ur Kronobergs regemente (I 11) i Växjö och detta detachment lades sedan ned den 30 september 1939. Under Andra världskrigets första år utnyttjades Gräsvik bl.a. som förläggning för Landstormen och för de rörliga batterier, som kustartilleriet satte upp.

I augusti 1943 tog Karlskrona kustartilleriregemente (KA 2) Gräsvik i besittning som sin stadskasern. Man hade tidigare huserat på Vallgatan, dagens Trolle. En omfattande renovering samt viss ny- till- och ombyggnad skedde.

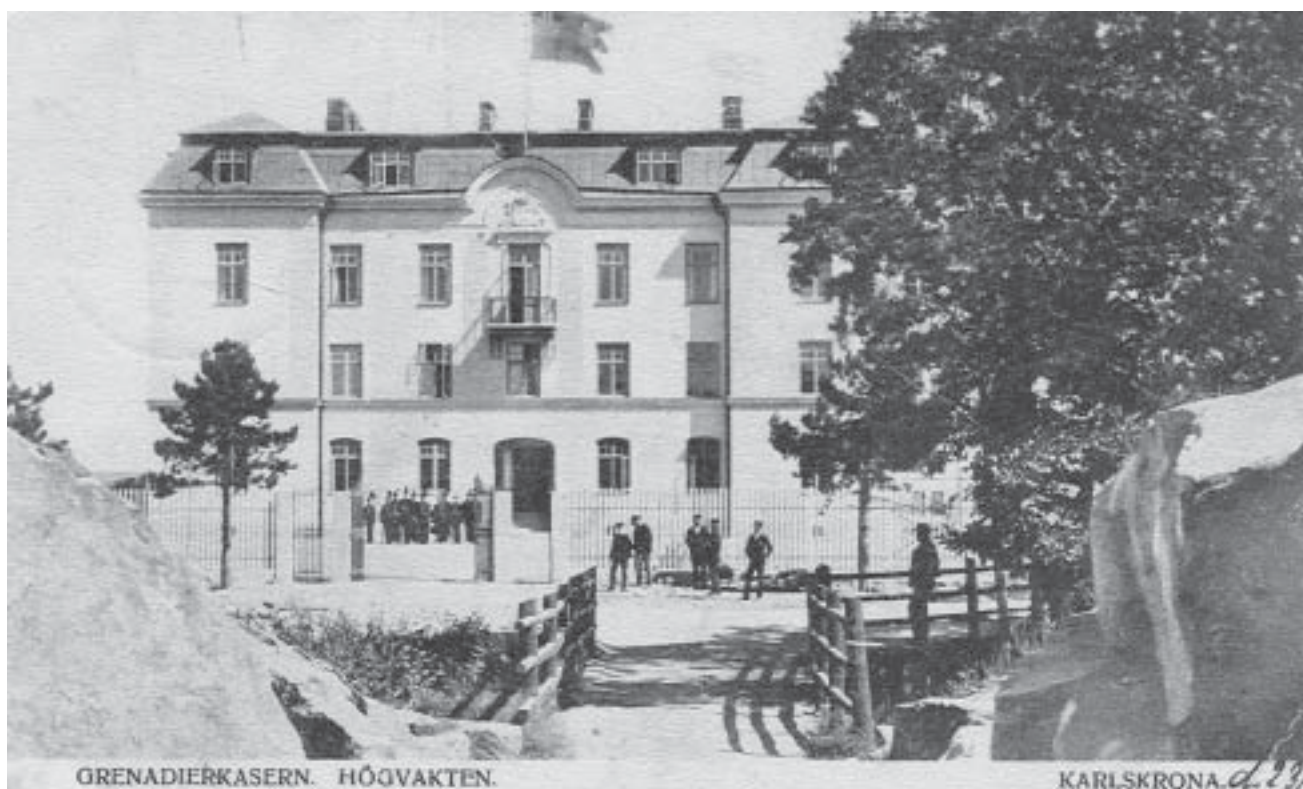
1981 flyttade sedan KA 2 med sin huvuddel vidare till Rosenholm och den 23 oktober detta år halades örlogsflaggan på Gräsvik för sista gången.

”Civiliseringen” hade dock börjat redan 1979, då enheter ur gymnasieskolan i Karlskrona använde en kasern på Gräsvik under pågående renovering av skolorna inne på Trossö.

Successivt under åren efter 1981 utökades den civila verksamheten på Gräsvik. En del gamla byggnader revs, medan andra byggdes om för nya ändamål. Ett antal stora nybyggnader skedde dessutom som t.ex. Telenors stora anläggning på övre plan, länken mellan Östra och Norra kasern, nytt bibliotek där kök och matsal en gång låg samt, när detta skrives, ny stor byggnad längs Dannemarksfjärden för att kunna hysa den del av högskolan, som i dag finns i Ronneby.

Översiktsbild över Gräsvik 2002 tagen från Telenors mast. Foto Telenor

Kanslihuset från Polhemsgatan 1905. Observera unionsflaggan. Arkivbild

Så har en gång landets vackrast belägna kasernområde förvandlats till en plats som sjuder av verksamhet.

Sparre

Kvarteret Sparre har fått sitt namn efter överamiralen Claes Sparre, riksråd 1718, död 1738. Kvarteret var uppdelat i 10 tomter. Ursprungligen var kvarteret genomdraget av en gränd i nord-sydlig riktning mellan Prins- och Kyrkogatorna.

Den första militära byggnaden, som uppfördes på tomten, var ett kronobageri, beläget i nordöstra hörnet vid bron till Stumholmen. De övriga 9 tomterna köptes undan för undan in av kronan och 1845 var hela kvarteret i kronans ägo. Området har också utökats genom utfyllningar mot Stumholmskanalen.

Vid sundet mot Stumholmen hade 1789 påbörjats byggandet av landets då största garnisonssjukhus. Pesten, som nått Karlskrona efter slaget vid Hogland den 17 juli 1788, gjorde, att ett nytt sjukhus erfordrades. Sjukhuset hade plats för över 2000 patienter och togs i bruk maj 1790. En månad senare blev såväl sjukhuset som kronobageriet lågornas rov vid den stora stadsbranden i Karlskrona, som utbröt den 17 juni 1790.

Kasernbyggnaden

Den första kasernen byggde närmast Stumholmsbron och var färdig redan 1795. Kasernen var ett tvåvåningshus i tegel, som tillbyggdes 1817 – 1820. Den kallades ursprungligen Båtsmanskasern nr 1

Kasernutrymmet räckte dock inte till och genom ett beslut 1846 anbefalldes uppförande av ytterligare en ka-

sern för båtsmän. Denna kasern blev klar först år 1853 och inrymde tre våningar och i ”runddelen” mot Drottninggatan avsågs rum för officerare.

I kasernerna hade inrymts båtsmän, Marinregementets personal m.fl.

I och med 1890 började de stora förändringarna och moderniseringarna i kasernerna. De ursprungliga kasernerna i öster slogs samman, fick namnet Kasern 1 och överlämnades till flottan. Kasernen mot Drottninggatan blev Kasern 2.

År 1892 byggdes trapphusen mot gården och de två kasernerna sammanbyggdes till en och i valvet mellan låg vaktens till området.

Kasern 1, vilken var en våning lägre än kasern 2, ökades 1913-14 till samma höjd.

Under 1900-talet genomfördes omfattande renoveringar och moderniseringar. Elektrisk lyse, vattentoaletter, duschar m.m. tillkom. Den sista stora renoveringen under flottans tid genomfördes i mitten av 1960-talet.

Ett udda inslag i kasern Sparre är utan tvekan Proviantboden, som från 1936 låg längst österut i kasernen med ingång från Kyrkogatan. Denna verksamhet lades ned med utgången av 1978.

Övriga byggnader på Sparre

Kanslihuset mot Drottninggatan byggdes ursprungligen 1818. 1877-78 påbyggdes en våning. för att ge plats åt Underofficersskolan och ytterligare till- och ombyggnader genomfördes åren 1892 – 1894. Därigenom fick huset sitt nuvarande utseende.

Exercishuset med gymnastiksal uppfördes längs Östra

Kasern Sparre kring 1910. Arkivbild

Prinsgatan. Exercishuset förlängdes 1902 såväl åt öster som åt väster.

Kokhuset vid Stumholmskanalen stod klart 1902 och innehöll kök, matsal, marketenteri och så småningom fritidslokaler. Simhallen stod klar 1940.

Kaserngården planerades och torrlades, ett arbete som var färdigt 1906. Samtliga mindre uthus, som stod på gården, borttogs.

Den 30 juni 1984 lämnade flottan kasern Sparre och samtidigt försvann bataljonen med samma namn. Ändrade rutiner för flottans värnpliktsutbildning gjorde lokalerna överflödiga, även om trångboddheten i övriga kaserner var stor åren efter stängningen.

Sparre i dag

Åren efter 1984 skedde en omfattande "civilisering" av

Kokhuset och kaserngården 2009. Foto Olle Melin

området och byggnaderna och i dag finns en omfattande verksamhet av olika slag inom området.

Kasernen byggdes åren 1988 – 1990 om till administrationslokaler för det år 1988 nybildade Boverket. I lokalerna finns också Statens bostadskreditnämnd och del av Lantmäteriet.

Kanslihuset längs Drottninggatan köptes av Stiftelsen Statshälsan i mitten av 1980-talet för dess ledning. I dag har huset ny ägare och en differentierad verksamhet förekommer i byggnaden.

Kokhuset övertogs av Karlskrona kommun, som idag bedriver gymnasieutbildning i byggnaden under namnet Östersjöskolan.

Även exercishuset övertogs av Karlskrona kommun, som i byggnaden har konsertlokal, gymnastiksal, musikhuset Oden samt vissa administrationslokaler. I de sistnämnda huserar bl.a. Marinens Musikkår, som i dag är den enda återstående militära enheten inom området.

Karlskrona kommun övertog även simhallen, men denna revs i slutet av 1990-talet i och med att kommunens nya simhall stod färdig. På platsen, där simhallen låg, finns i dag kommunens första privata seniorhus.

I Sparres gymnastiksal spelades elithandboll (allsvensk och division II) från handbollens barndom på 1920-talet fram till 1958, då Karlskronas nya idrottshall stod färdig. Denna hemmaarena var fruktad av alla gästlag för sitt välvda golv, byggt som ett fartygsdäck och för närheten till publiken.

Kanslihuset 2009. Foto Olle Melin

Sparre 2009. Foto Olle Melin

Kungshuset

Kungshuset byggdes på 1790-talet av kommerserådet Krook. Han rev två befintliga trähus och byggde ihop dessas grunder och på den ny grunden byggdes Kungshuset. Kungshuset var utan tvekan den tidens ståtligaste borgarhus i Karlskrona.

Kronan köpte huset 1801 just för att bli "Kungshus". Noggranna uppmättningsritningar gjordes vid detta tillfälle och huset innehöll 15 bostadsrum, 2 förstugor, 6 skafferier, 5 källare och ett stort kök i bottenvåningen.

En fördel med kronans innehav av byggnader är, att allting som utförts i form av om- och tillbyggnader mycket noggrant antecknats och beskrivits. Sålunda vet man när Kungshuset genomgått förändringar, ja till och med när ekparketten bonades!

År 1804 ritade den kände stockholmsarkitekten Carl Fredrik Blom (född i Karlskrona) en ombyggnad av Kungshuset. Blom har för övrigt ritat den i marinen välkända runda panteon liknande Skeppsholmskyrkan i Stockholm.

Ett flertal förändringar genomfördes under 1800-talet. Från år 1905 finns bevarat ett förslag till ombyggnad, designat den kände Karlskronaarkitekten August Strehlenert, samma arkitekt som ritade gamla teatern på Västerudd, Saluhallen vid Fisktorget, Begravningskapellet på kyrkogården och flera stenhus på Ronnebygatan. Denna stora planerade ombyggnad av Kungshuset blev dock aldrig av.

Vid den sista stora renoveringen under kronan åren 1960-61 återfick Kungshuset sitt värdiga 1700-talsutseende med en för nyklassicismen typiska horisontalerna och de släta putsytorna.

1987 lämnade den sista militära hyresgästen Kungshuset och strax efter såldes huset till Riksbyggen, som lät göra vissa förändringar för att på så sätt få lämpliga kontorslokaler. I källaren inrymdes affärslokaler.

Kungshuset. Foto Olle Melin En speciell händelse i husets historia inträffade hösten 1809. Då tillbringade den avsatte kungen Gustav IV Adolf en tid i Kungshuset som gäst till befälhavande amiralen Johan af Puke, innan han på julaftonen lämnade landet ombord på fregatten Camilla.

Kungshuset. Foto Olle Melin

Stumholmen

Inget av de militära områden i Karlskrona, som övergått till civil verksamhet, har fått så mycket uppmärksamhet såväl lokalt som på riksnivå, som Stumholmen.

När Karlskrona fick sina stadsrättigheter, reserverades ett antal öar och områden för kronans verksamhet. Bland dessa fanns de tre öar, Stumholmen, Kungshall och Laborerieholmen, som genom successiv utfyllnad blev en, Stumholmen.

Stumholmen kan liknas vid en stor försörjningsinrättning, som skulle se till, att den enskilde sjömannen och soldaten fick den mat, utrustning m.m., som erfordrades såväl i krig som i fred.

Stumholmen från söder. Foto Peter Nilsson

Här byggdes stora förråd, här fanns småindustrier av olika slag och mycket annat för ändamålet. Här fanns bl.a. bageri, charkuteri, tunnbinderi, tvätteri, skråreri och skomakeri.

De flesta av de ursprungliga byggnaderna finns ännu kvar och används på det nya Stumholmen för olika ändamål. Några exempel:

Slup- och barkasskjulet uppfördes 1786 på den plats där flottans artilleriverkstäder en gång legat. Dessa hade på 1730-talet flyttat in på varvsområdet. Under en kort period därefter fanns skjul för galärer. Slup- och barkasskjulet är konstruerad av C P Nyman och är 60 x 60

Slup- och barkasskjulet. Foto Olle Melin

meter och byggt som ett suterränghus och användes för förvaring av flottans slupar och barkasser. Speciellt intressanta är takkonstruktionen och dagvattenledningen från taket.

Byggnaden ingår i dag i Marinmusei verksamhet och utnyttjas i stort på samma sätt som det ursprungliga ändamålet.

Gamla och nya kronobagerierna Det gamla kronobageriet är den byggnad, som ligger omedelbart efter Stumholmsbron och uppfördes omkring 1730. Bageriverksamheten pågick i huset till 1863, då nya bageriet stod färdigt längre upp på ön. Här drevs verksamheten vidare till utgången av 1978. Det gamla bageriet utnyttjades efter 1863 som spannmålsmagasin och 1908 ändrades huset till beklädnadsförråd och på byggdes med en våning. I dag är huset ombyggt till bostäder. Nya bageriet revs i början på 1990-talet och har senare ersatts av en administrationsbyggnad för Kustbevakningen.

Tunnebodsmagasinet uppfördes troligen 1718 för förvaring av tunnor, som var dåtidens förvaringskärl och emballage för vatten, öl, brännvin, salt, bröd och andra förnödenheter för örlogsmannens behov liksom för krut och annat för artilleriet ombord. Byggnaden är uppförd av sten i två våningar och har ett brutet så kallat mansardtak. Magasinet byggdes om 1750 och 1895. Vid det sista tillfället kortades huset och gav plats för ytterligare två ugnar i kronobageriet.

Tunnebodsmagasinet. Foto Olle Melin

Under svensk-ryska kriget 1808 – 1809 användes byggnaden till sjukhus. Sedan man avskaffat tunnorna som förvaringskärl ombord, användes Tunneboden för all slags förrådsverksamhet. Byggnaden iståndsattes utvändigt 1977 och strax därefter upphörde verksamheten.

År 1989 helrenoverades huset för att inrymma Kustbevakningens centrala ledning.

Kungshallsmagasinet byggdes åren 1787 – 1792 på den gamla bastionen Kungshall, som var den östra utposten i den sträckningsmur, som planerades och delvis byggdes som skydd av örlogsvärvet från norr. Magasinet var från början ett förråd för spannmål och lakegods. Det senare fick en egen tillbyggnad 1910. Senare blev

Nya kronobageriet. Arkivbild

Kungshallsmagasinet ett proviantförråd, varifrån många militära förband i södra Sverige försörjdes in på 1980-talet.

Från 1990-talet fram till 2009 har Blekinge museum använt byggnaden som magasin. Huset är numera sålt till privat fastighetsägare och många väntar med spänning på framtiden för detta unika hus.

Kungshallsmagasinet från öster. Foto Olle Melin

Båtsmanskasernen från 1847 byggdes för att hysa 500 båtsmän under deras utbildning i Karlskrona, innan de mönstrade på fartygen. Golven, som är välvda som skeppsdäck och försedda med spygatt, liksom inkvarteringen nattetid i hängkojer, skulle bidra till att ge båtsmännen en förkänsla av livet ombord på flottans rullande förläggningar.

Redan 1868 omvandlades huset till proviantmagasin och har sedan intill nutid använts som förråd för olika slags förnödenheter. Behovet av förläggningkasern för

båtsmän minskade väsentligt under mitten av 1800-talet i takt med, att båtsmansinstitutionen vakantsattes.

Båtsmanskasernen var under några år på 1990- och 2000-talen Karlskrona kommuns konsthall. Numera fungerar huset som undervisningslokaler.

Båtsmanskasernen. Foto Olle Melin

Militärhäktet uppfördes 1910-11 efter ritningar av F Bothén. Häktet är utformat efter en cellfångelsemodell, som utvecklades under första hälften av 1800-talet. Byggnaden innehåller 34 celler för manskap och fem avskilda arrestrum för officerare och underofficerare. Rummen är i motsats till cellerna försedda med vanliga fönster och dörrar. Den gamla rastgården är numera riven. Häktet

var i bruk fram till 1972 och åtskilliga är de sjömän och kustartillerister, som fått skaka galler i häktet för någon förseelse. Den mest kända fången på Stumholmen torde vara boxningsvärldsmästaren Ingemar Johansson.

Häktet användes efter 1972 vid några tillfällen som filminspelningslokal, där autentisk fängelsemiljö erfordrades, bland annat serien Skånska mord.

I dag används lokalerna för undervisning.

Militärhäktet. Foto Olle Melin

Flyghangarerna byggdes mellan 1915 (nr 1) och 1929 (nr 4). Vid tiden för första världskriget föddes det svenska sjöflyget, bl.a. på Stumholmen. Sjöflygplanen var i första hand avsedda för spaning- och sambandstjänst. De första flygplanen kom till Stumholmen i samband med världskrigets utbrott. När flygvapnet etablerades som egen försvarsgren 1926, kom flygverksamheten på Stumholmen att utgöra ett detachement till Roslagens Flygkår i Hägernäs norr om Stockholm. Flygverksamheten med sjöflygplan upphörde 1949, men platsen har därefter använts för marinens helikoptrar.

Hangarerna 1 och 2 är i dag rivna, hangar 3 används av Kustbevakningen och hangar 4 av Marinmuseum.

Flyghangar 4. Foto Olle Melin

Beklädnadsverkstaden uppfördes 1921 och senare byggdes den till mot söder. Den norra delen av huset inrymde skrädderi och skomakeri, som senare blev Marinens beklädnadsverkstad. Som mest arbetade uppåt 300

personer i verksamheten. Den södra delen utgjorde administrationslokaler för Intendenturförvaltningen. I mitten av 1970-talet avvecklades verksamheten och huset kom att i princip stå tomt.

Verkstadsdelen är i dag ombyggd till bostäder och i administrationsdelen huserar civila företag.

Gamla bageriet (Beklädnadsförrådet) och Beklädnadsverkstaden från Stumholmsbron.

Foto Olle Melin

1989 övergav marinen Stumholmen och en omfattande verksamhet påbörjades i syfte att göra den tidigare ön till en levande stadsdel. Ett starkt dragplåster i sammanhanget var, att Bomässan Bo 93 genomfördes på Stumholmen under devisen *Nära havet vill jag bo*. Redan före mässan hade de första bostäderna byggts och byggnationen fullföljdes senare under 1990-talet. Så väl bostads- som hyresrätter finns i utbudet.

En stor händelse var när nya Marinmuseum invigdes 1997. Publik tillströmningen till museet har varit mycket stor och besökare har också kunnat njuta av den vackra och historiska miljö, som Stumholmen utgör.

Nära havet vill jag bo. Foto Olle Melin

Blå Port

Blå Port eller ingenjörskasernen, som många äldre karlskronabor ännu använder som beteckning, stod klar 1908 och avsågs som förläggning med mera för ett fästningsingenjörkompani.

Enligt 1901 års härordning skulle särskilda fästningsingenjörskompanier, avsedda för kustfästningarna, sättas upp vid Svea och Göta ingenjörkårer från och med 1902. Deras förkortade beteckningar blev Ing 1 V (Vaxholm) respektive Ing 2 K (Karlskrona). Till en början var kompanierna förlagda i anslutning till respektive kår, det vill säga Stockholm och Karlsborg, men när deras kasernbyggnader närmade sig färdigställandet 1907, bestämdes, att kompanierna från och med 1908 skulle förläggas i fästningarna.

Ingenjörskompaniet i Karlskrona tillhörde Kungl. Fortifikationen och det var först i samband med 1936 års försvarsbeslut som Kungl. Fortifikationen uppdelades på fortifikationskåren, ingenjörtrupperna och signaltrupperna. Samtidigt upphörde dock fästningsingenjörkompaniet i Karlskrona.

Indragningen innebar, att verksamheten flyttades till Ing 2, nu förlagt i Eksjö. Uppgifterna inom Karlskrona fästning kvarstod dock.

Förutom kasernområdet vid Blå Port använde sig fästningsingenjörerna av det så kallade Bockanäset som övningsplats. Bockanäset är det område, där tidigare Ro-

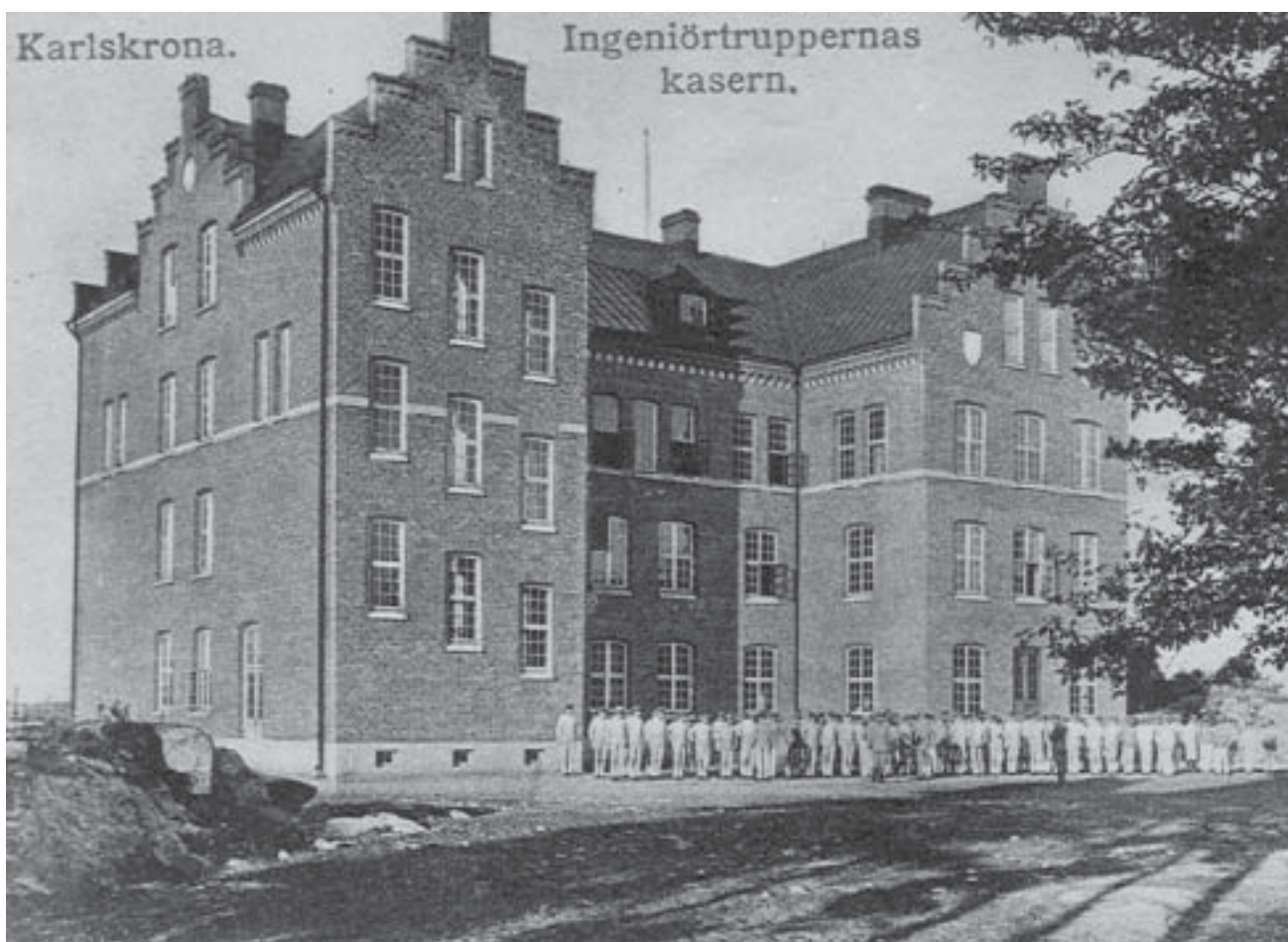
senholmsvarvet låg (se avsnittet om Rosenholm nedan). Åtskilliga vägar, broar och smärre befästningar runt om i Blekinge minner om Ing 2 K verksamhet i länet och i Karlskrona fästning.

År 1908 stod ingenjörkasernen färdig och samtidigt stod motsvarande kasern klar på Vaxön i Vaxholm. Historien säger, att man hade en ritning på en kasern avsedd för två kompanier och att man helt enkelt klippte denna ritning mitt itu och uppförde halvorna i Vaxholm och Karlskrona. Arkitekt till byggnaden är den mest kända av alla kasernarkitekter i Sverige, Erik Josephson.

Efter det att ingenjörerna lämnat Blå Port användes byggnaden bland annat för Försvarets radioanstalts (FRA) verksamhet under de första åren av andra världskriget. Efter det att Karlskrona fästning 1942 ersattes av Blekinge Kustartilleriförsvaret ombyggdes kasernen för att bli stabsbyggnad för denna nya organisationsenhet.

Den 1 juli 1990 bildades Sydkustens Marinkommando genom sammanslagning av Blekinge Kustartilleriförsvaret och Sydkustens Örlogsbas och byggnaderna på Blå Port tömdes successivt under början av 1990-talet. 1997 såldes området till en privat företagare, som sålde vidare till Skanska i Blekinge.

Förutom huvudbyggnaden har på området funnits ett antal annex från ingenjörernas tid. Under 1970-talet byggdes på området en ny stabsbyggnad avsedd för Fortifikationsavdelningens verksamhet.

Ingenjörtruppernas kasern. Arkivbild

I dag är huvudbyggnaden ombyggd till företagshotell. I stabsbyggnaden från 1970-talet har Skanska sina administrationslokaler och vidare finns en del andra verksamheter inom området, bl.a. friskolan Musikugglan.

Anm. Namnet Blå Port lär komma från en vägkrog i anslutning till den stadsport, som en gång fanns i området, en stadsport som i dag återfinns i kopia som entré till Wämöparken. För många karlskroniter och karlskronabor är namnet Blå Port också förknippat med den fotbollsplan som låg söder om ingenjörskasernen. Denna plan lades ned i slutet av 1960-talet.

Rosenholm

1914 års härordning innebar, att Karlskrona grenadjärregemente utökades från två till tre bataljoner. Regementets övningsplats, Wämöslätten, visade sig vara allt för liten och nya övningsplatser erfordrades. För detta ändamål köpte försvaret Rosenholms och Silletorps gårdar norr om Karlskrona 1914.

Dessa platser kom att bli grenadjärregementets övningsplats till nedläggningen 1927, varefter området övertogs av Kronobergsregementets detachement (I 11K) fram till dess nedläggning den 30 september 1939.

Under Andra världskriget användes området av infanteribesättningen, i huvudsak landstorm och hemvärn, inom Karlskrona fästning samt som reorganisationsplats för kustartilleriets rörliga enheter.

Efter kriget blev KA 2 huvudanvändare men området använde också för viss utbildning inom flottan. Fram till mitten av 1960-talet disponerade kronan endast området söder om Silletorpsån. Det på 1960-talet införda nya värnpliktsutbildningssystemet (VU 60) innebär ökade

Blå Port (Ingenjörskasernen). Foto Olle Melin

krav på tillgång av övningsplatser och därför inköptes tre gårdar norr om ån – Måstad, Stenshaga och delar av Bubbetorp. Området ökade där med från 2,5 km² till 7.

1968 var det första moderna huset klart att tas i bruk och det var en skolbyggnad för robotutbildning. 1973-74 flyttade de första värnpliktiga permanent in på Rosenholm i och med att Oscarsvärn avvecklades. Då hade man byggt två kaserner, en byggnad innehållande kök, matsal, mässar och marketenteri, motorhall, vaktlokal m.fl. byggnader.

1981 lämnade KA 2 Gräsvik och etablerade sig på Rosenholm. Under de närmaste åren byggdes vidare och då tillkom en tredje kasern, artillerihall, idrottshall, teknisk skola, stabsbyggnad m.m. Till detta kom nya skjutbanor och andra moderna utbildningsanordningar.

När Karlskrona kustartilleriregemente läggs ner den 31 oktober 2000 var regementet utan tvekan landets modernaste regementsområde, det senast byggda i Sverige.

Efter KA 2 nedläggning övertas området av fastighetsbolaget Wasallen, ett bolag som bildats enbart för att

Rosenholm på 1910-talet. Arkivbild

Rosenholm från luften på 1990-talet. Foto Torbjörn Suneson

ta hand om nedlagda regementsområden. Successivt har demrådet sjuder av liv därutöver, genom att många småföretag etablerat sig på platsen.

Försvaret har behållit området norr om Silletorpsån och en del som ligger omedelbart söder om ån.

Rosenholm är ett utmärkt exempel på, hur man omvandlar ett nedlagt kasernområde, till ett område som sjuder av liv.

Arena Rosenholm. Foto Olle Melin

Kasernerna och matsalsbyggnaden. Foto Olle Melin

Bockanäset

Söder om E 22 ligger Bockanäset, där Fästningsingenjörkompaniet bedrev sina övningar 1908 – 1937. I början på 1940BK verkstad, Garnisonsverkstaden, Rosenholmsvarvet och till sist Marinverkstäderna i Karlskrona.

I dag ägs området av Karlskrona kommun, som här har stora möjligheter att skapa något för framtiden. Det fina läget vid Dannemarksfjärden borgar för detta.

Olle Melin

Artillerihallen, idag gym m.m. Foto Olle Melin

Verkstadsanläggningen på Bockanäset. Foto Olle Melin

KA2 Muldivision Intressenter

Vilka är vi

Kustartilleriet avvecklades 2000. Regimentet KA2 och dess Muldivision blev i och med detta avvecklade. I syfte att bevara minnet av KA minvapen i allmänhet och KA2:s Minutlägningsdivision i synnerhet, bildades 2007 föreningen KA2 Muldivision Intressenter.

KA2 Muldivision Intressenter är en kamratförening för dom, som har tjänstgjort på KA2 Muldivision, eller som stadgarna säger:

Var och en som varit fast anställd vid FM, tjänstgjort vid KA2 Muldivision erlägger årsavgift och respekterar föreningens stadgar äger rätt att bli medlem. Även den som varit fast anställd vid FM, känner samhörighet med föreningen, erlägger medlemsavgift och respekterar föreningens stadgar, kan på styrelsens framställan bli medlem.

För närvarande har föreningen 86 medlemmar.

Föreningen har sitt kontor i föreningshuset Saga, Skönstavik, som vi samutnyttjar med KA2 Kamratförening och Museiföreningen för rörligt Kustartilleri.

För att delge information till föreningens medlemmar, har föreningen en hemsida: ka2muldiv.org. På hemsidan finns bland mycket annat ett forum, där man kan "tycka och tänka" om föreningen.

Föreningens målsättning är, att på olika sätt ta till vara minnet av KA2 Muldivision. Föreningen har tagit hand om viss materiel, foton, videofilmer och mycket annan dokumentation.

Föreningen arbetar hårt för att bevara minstationen på Östra Hästholmen till eftervärlden. Minstationen hade en central roll när U 137 grundstötte 1981. Minstation ÖH är än så länge i samma skick, som den var under Kalla Kriget, vilket innebär att mininstrumentering M4, periskop, sambandsutr. m.m. fortfarande är intakt. Detta är den enda kompletta minstationen i riket !! (Minor och kablage är hemtaget).

Förhoppningsvis fattas det i närtid ett beslut om, att anläggningen skall bevaras till eftervärlden och ingå som en del i Karlskronas världsarv.

En viktig del i föreningens verksamhet är, att dom medlemmar som kan och vill träffas i föreningshuset en gång i månaden. Då träffas gamla arbetskamrater, pratar gamla minnen och har en trevlig stund tillsammans över en kopp kaffe.

Föreningen anordnar även föredrag och studiebesök.

Medlemsmatrikel, verksamhetsplan och mycket annan information hittar man på föreningens hemsida: ka2muldiv.org.

Dom medlemmar som inte har tillgång till Internet får information via brev.

Gunnar Medemyr
Ordförande i föreningen
KA2 Muldivision Intressenter

Föreningshuset Saga på Skönstavik

KA2 Muldivision Intressenter

Gåva till föreningen av Birger Svensson.

I samband med föreningens traditionella julträff på Skönstavik 20091217 överräckte Birger Svensson en modell av en kontrollerbar stötmina m/ 20 till föreningen.

Fakta om flytmina M/ 20.

- Flytmina med laddningsvikt av 100 Kg trotyl.
- Totalvikt 625 kg
- Mininstrumentering m/ 50
- Kalmar, öster om djuprännan.
- Djuprännan, 2 x 4 minor.
- Syftstation, Tjärhovet
- Avstånd / syftstation, Grimskär.

Bild från överlämnandet

*KA2 Muldivision
Intressenter*

Minstation Östra Hästholmen.

Minstation Östra Hästholmens huvuduppgift under "Kalla Kriget" var att hindra fiendligt framträngande i Gåsefjärden. I Gåsefjärden hade Flottan krigsförtöjningsplatser och ankarplatser som användes vid beredskapshöjning och dessa skulle skyddas.

Minspärrtropp Östra Hästholmen bemannades av :

Chef :	Stam- eller reservofficer
Stf. Chef :	Vpl underofficer
Vpl minörer	Ca. 6 man
Vpl mintekniker	1 man

Minstationen var utrustad med ett minsystem modell M4 och i havet låg 14 st mina K10A om 300 kg laddning av typ hexatonal utlagda. Mineringen var fredsutlagd. På grund av viss risk i samband med passage under åskväder, gick det att läsa om mineringars placering i UFS, Underrättelser För Sjöfarande.

Minsystemet var konstruerat i slutet av 50-talet och

var i första hand avsett att verka mot landstigningsfartyg. Systemet blev modifierat ett flertal gånger. Funktionen byggde på, att det i minan fanns ett så kallat induktionsorgan (spole). Induktionsorganet alstrade/ inducerade en liten spänning, då ett fartyg passerade över minan. Denna spänning transporterades via kabel in till mininstrumenteringen, där den förstärktes. Därefter kunde operatören/minstationschefen spränga minan.

Den stora fördelen med Kustartilleriets kontrollerbara minor jämfört med Flottans okontrollerbara minor var att KA på ett säkert sätt kunde låta egna fartyg passera och själv bestämma om och när man skulle utlösa minelden.

Mininstrumentering M4

För att förbandet skulle kunna observera vad som skedde på havet samt bestämma när ett fartyg var över minorna så utrustades det med ett periskop m/ 52.

Periskop m/ 52

Som kommunikationsmedel mellan minstation och egna fartyg och såsom reserv inom förbandet fanns radion m/ RA 806.

Radio m/ RA 806

Luftreningsanläggning

Mina modell: K 10

Typ/varianter: K 10 A - H (beroende på laddningskombination).

Tillverkningsår: 1961 - 1988

Pris:

Utrangerad: -

Ant tillverkade: Ej tillgänglig uppgift.

Växel m/ 5 DL

Försvaret hade ett eget fast telenät för kommunikation med högre chef samt inom förbandet.

Centralt i förbandet fanns en växel m/ 5 DL.

Granatgevär m/ 48

Förbandet var utrustat med ett lättare granatgevär m/ 48 (Carl Gustav) för bekämpning av mindre sjömål i närområdet.

Anläggningen / bunkern hade ingen högre skyddsklass utan var mer ett skalskydd/splitterskydd, som kunde motstå mindre sprängladdningar/projektiler.

Ett hot som fanns under det så kallade "Kalla Kriget" var, att fienden skulle använda någon form av gas. För att säkerställa att förbandet var skyddat mot ev. gasanfall, var anläggningen utrustad med en luftreningsanläggning. Genom att köra luftreningsanläggningen, fick man in ren luft samt skapade ett övertryck i stationen, som förhindrade, att gas kunde tränga in.

Födelsedagar m.m.

Vi gratulerar

90 år

Claes-Otto Hallgren	Karlskrona	19/7
Roland Bjule	Järfälla	9/8
Edvin Pettersson	Ramdala	15/9

85 år

Harald Somehagen	Karlskrona	2/6
Arnold Johansson	Linköping	7/8
Arne Fransson	Eringsboda	10/8
Karl- Henning Whass	Norrköping	10/8
Lars Hansson	Sollentuna	9/9

80 år

Sven Olle Svensson	Karlskrona	12/5
Ralf Johansson	Karlskrona	20/9

75 år

Arne Holmqvist	Sölvesborg	5/5
Ulla Jeansson	Tving	23/7

70 år

Bertil Andersén	Lund	19/6
Dag Åshage	Rödeby	29/6
Jan Ahlberg	Karlskrona	1/8
Siv Lindström	Karlskrona	17/8
Maud Lexhagen	Karlskrona	24/9

65 år

Birgitta Persberg	Karlskrona	25/4
Björn Wallmert	Nättraby	1/5
Gunnar Persson	Degerberga	16/5
Thore Arnström	Karlskrona	22/5
Lennart Tapper	Färjestaden	26/5
Bo Sahlée	Kivik	17/6
Lennart Lindquist	Ronneby	20/6
Jörgen Sjöblom	Växjö	10/8
Kennerth Netterström	Åkersberga	29/8

60 år

Christer Caesar	Hässleholm	13/5
Göran Löfgren	Karlskrona	22/5
Jan-Olov Magnevall	Jämjö	29/6
Leif Breidemar	Lyckeby	2/7

55 år

Bo Arnesson	Karlskrona	23/5
Herman Håkansson	Karlskrona	9/6
Lennart Pettersson	Karlskrona	15/7
Elisabeth Medin	Karlskrona	31/7
Bengt Andersson	Täby	31/8

50 år

Magnus Samzelius	Halmstad	19/9

45 år

Magnus Holst	Limhamn	19/6

40 år

Andreas Dennerhed	Nättraby	8/7

35 år

Daniel Oscarsson	Rödeby	31/8

Avlidna kamrater

Nils Avendal	Karlskrona	29/11 2009
Rikard Thörn	Karlskrona	10/1 2010
Lars Arweström	Kalmar	17/12 2009
Gurli Olausson	Karlskrona	Juli 2009
Christer Carlsson	Svanhalla	Mars 2009
Åke Winqvist	Lidingö	Oktober 2009
Nils-Ebbe Hanell	Ystad	26/2 2009
Olle Werngren	Vimmerby	5/1 2010
Åke Andréasson	Jönköping	17/11 2008
Gustav Hansson	Bollebygd	10/1 2010
Einar Jacobsson	Haninge	22/4 2009
Eskil Nyström	Karlskrona	2/3 2010
Carl-Eric Carlsson	Tving	25/2 2010
Ingegerd Bergqvist	Karlskrona	21/3 2010

Nya medlemmar

David Zetterman	Järfälla
Per Åstrand	Karlstad
Jonas Ek	Jämjö

